

Til alle høringsparter

Den 21. november 2024

Høring af udkast til lovforslag om håndtering af terrænnært grundvand

Hermed sendes udkast til lovforslag om ændring af lov om miljøbeskyttelse, lov om vandforsyning, lov om betalingsregler for spildevandsforsyningsselskaber m.v. og vandsektorloven (Spildevandsforsyningsselskabernes håndtering af terrænnært grundvand ved grundvandsænkende foranstaltninger i kloakerede områder med håndtering af tag- og overfladevand og taksfinansiering heraf, og krav om tilladelse til bortledning eller anden sænkning af grundvand) i høring.

Miljø- og Ligestillingsministeriet skal venligst anmode om at modtage eventuelle høringssvar senest **torsdag den 2. januar 2025 kl. 15.00**, jf. nærmere nedenfor under overskriften 'Høringssvar'.

Baggrund og lovforslagets hovedindhold

I regeringens Klimatilpasningsplan 1 fra 2023 fremgår, at der skal udarbejdes et lovforslag om håndtering af terrænnært grundvand i byer. Forarbejdet her til blev gennemført som et pilotprojekt udført af Miljø- og Ligestillingsministeriet og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet i samarbejde med KL og DANVA med inddragelse af en række kommuner og spildevandsforsyningsselskaber i 2021.

Af pilotprojektet fremgik det, at 450.000 bygninger med boliger har mindre end en meter til grundvandsspejlet 80 % af året. Det fremgik endvidere, at der er flere årsager til terrænnært grundvand, og at det kun bliver værre som følge af klimaforandringerne. GEUS har foretaget modelberegninger, der viser, at grundvandet i gennemsnit forventes at stige med mellem 10 og 27 centimeter i Danmark frem mod slutningen af dette århundrede i hhv. et mellem- og højt udledningsscenario (RCP4,5 og RCP8,5). De økonomiske konsekvenser er store for den enkelte grundejer. Beregninger fra KL og DANVA peger på, at det er samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt, i områder med tættere bebyggelse, at håndtere det terrænnære grundvand i kollektive løsninger.

På baggrund heraf har Miljø- og Ligestillingsministeriet og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet udarbejdet et udkast til lovforslag om håndtering af terrænnært grundvand i kloakerede områder.

Lovforslaget har til formål at gøre kommunerne til myndighed for grundvands-sænkende foranstaltninger i kloakerede områder med kollektiv håndtering af tag-

og overfladevand (regnvand). Kommunerne skal således identificere områder, hvor terrænnært grundvand udgør et problem, og spildevandsforsynings-selskaberne skal efterfølgende foretage grundvandssænkende foranstaltninger i områderne, hvis det er samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt.

Lovforslaget indeholder følgende hovedelementer:

1. Kommunernes spildevandsplanlægning

Med lovforslaget foreslås ændringer i Miljøbeskyttelsesloven, så kommunalbestyrelsen fremover skal planlægge for håndtering af terrænnært grundvand. Det foreslås således i lovforslaget, at kommunalbestyrelsen i spildevandsplanen skal fastlægge, hvilke områder som spildevandsforsynings-selskaberne skal forsyne med grundvandssænkende foranstaltninger, i det omfang, at det er samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt.

Spildevandsplanen skal fortsat overholde de gældende regler, og skal således bl.a. miljøvurderes og sendes i offentlig høring på kommunens hjemmeside ved væsentlige ændringer. Med lovforslaget foreslås det, at der kan fastsættes frister for udarbejdelse af en spildevandsplan eller et tillæg hertil, hvor der planlægges for grundvandssænkende foranstaltninger. Hensigten er, at den første spildevandsplan skal vedtages indenfor halvandet år fra lovens ikrafttrædelse og en opdateret indenfor tre år fra lovens ikrafttrædelse.

Som grundlag for planlægningen foreslås det med lovforslaget, at staten skal stille data og kort til rådighed, så kommunalbestyrelsen evt. suppleret med egne oplysninger kan identificere, hvor der er fare for oversvømmelse fra terrænnært grundvand inden for spildevandsforsynings-selskabets forsyningsområde i kloakerede områder med håndtering af tag- og overfladevand (regnvand).

2. Spildevandsforsynings-selskabernes forsyningspligt når det er samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt

Med lovforslaget foreslås ændringer i Miljøbeskyttelsesloven, så spildevandsforsynings-selskaberne skal foretage grundvandssænkende foranstaltninger inden for selskabets forsyningsområde for at undgå eller begrænse oversvømmelse af infrastruktur og bygninger og uønsket indsigvning af terrænnært grundvand i spildevandsforsynings-selskabernes spildevandsanlæg i det omfang, at det er samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt indenfor områder, der er fastlagt af kommunalbestyrelserne.

Spildevandsforsynings-selskaberne har i dag pligt til at forsyne ejendomme inden for spildevandsforsynings-selskabets kloakeringsområde med kloakker til husspildevand og tag- og overfladevand (regnvand) i det omfang, som det fremgår af deres spildevandsplan. Desuden håndteres særlige former for drænvand allerede i spildevandsforsynings-selskabets kloakker, f.eks. drænvand fra kirkegårde og private omfangsdræn. Forsyningspligten foreslås således med dette lovforslag udvidet til også at gælde forsyning med grundvandssænkende foranstaltninger vedrørende terrænnært grundvand, hvis det er samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt.

Formålet med at stille betingelse om og dermed fastlæggelse af, hvorvidt de grundvandssænkende foranstaltninger er samfundsøkonomisk hensigtsmæssige, er at undgå, at tilsluttede grundejere og spildevandsforsyningsselskabers forbrugere skal betale unødigt meget for løsningerne. Herved sikres det også, at der kun gennemføres grundvandssænkende foranstaltninger i det omfang, at de sparede skader er større end udgiften til forebyggelse.

Det foreslås med lovforslaget, at det er spildevandsforsyningsselskaberne, der skal beregne om de grundvandssænkende foranstaltninger indenfor de områder, som er fastlagt i spildevandsplanen, er samfundsøkonomisk hensigtsmæssige. Det foreslås derved også med lovforslaget, at spildevandsforsyningsselskaberne kun bliver pålagt en forsyningspligt vedrørende grundvandssænkende foranstaltninger for de områder, hvor det er samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt at gennemføre grundvandssænkende foranstaltninger. Det foreslås desuden, at indsætte en bemyndigelsesbestemmelse, der giver miljøministeren mulighed for at fastsætte regler om, at spildevandsforsyningsselskaberne skal lægge specifikke kortlægninger, data, metode for beregning og vurderinger til grund i den samfundsøkonomiske beregning, herunder at de skal supplere med nyere eller mere detaljerede data, såfremt de er i besiddelse af sådanne.

Det foreslås endeligt, at der kan fastsættes regler om, at spildevandsforsyningsselskaberne har pligt til at inddrage kommunalbestyrelsen ved beregning af den samfundsøkonomiske hensigtsmæssighed ved grundvandssænkende foranstaltninger, og at spildevandsforsyningsselskaberne skal offentliggøre deres beregninger, herunder data og vurderinger på spildevandsforsyningsselskabernes hjemmeside.

3. Tilladelse til bortledning og anden sænkning af grundvandsstanden

Lovforslaget indfører ændringer i Vandforsyningsloven, hvorefter alt bortledning og anden sænkning af grundvandsstanden vil kræve tilladelse fra kommunen.

Der vil gælde en række undtagelser hertil, herunder de undtagelser, der i forvejen følger af den gældende lov. Herudover foreslås der indført en regel, hvorefter mængder der anslås at udgøre under 10.000 m³ om året ikke vil kræve tilladelse.

Det er Miljø- og Ligestillingsministeriets vurdering, at spildevandsforsyningsselskabernes projekter med at håndtere terrænnært grundvand vil medføre, at grundvand i større omfang end det i dag er tilfældet vil blive bortledt eller sænket. Bortledning af grundvand kan få betydning for grundvandsressourcens kvantitative tilstand, og af hensyn til bevaring af grundvandsressourcen vil en tilladelse til bortledning derfor skulle indeholde bl.a. en beskrivelse af det pågældende arbejde og dets formodede indvirkning på grundvandsstanden.

Det foreslås, at kommunen vil skulle meddele tilladelse for et bestemt tidsrum, som højst kan være 30 år og skal forlænges i det omfang, der fortsat er behov for bortledningen, medmindre samfundsmæssige hensyn eller anden lovgivning er til hinder herfor.

Efter gældende regler vil en tilladelse kunne tilbagekaldes eller ændres uden erstatning, hvis de forudsætninger, som lå til grund for afgørelsen, viser sig urigtige eller ændres væsentligt.

Miljø- og Ligestillingsministeriet forventer, at størstedelen af de tilladelser, der vil blive givet, vil være en del af de kollektive løsninger, som spildevandsforsynings-selskaberne forpligtes til at udføre. Kravet om tilladelse vil dog gælde, uanset om grundvandet bortledes som en del af de løsninger som spildevandsforsynings-selskaberne forpligtes til efter lovforslagets ændringer af miljøbeskyttelsesloven eller af andre årsager.

Det lægges til grund, at der foretages bortledninger i dag, som ikke sker som led i bygge- og anlægsarbejder eller ved råstofgravninger, og som således ikke er omfattet af en tilladelse, idet der ikke har været krav herom tidligere.

For de bortledninger, der i dag foretages uden at være omfattet af en tilladelse foreslås det, at der indsættes en overgangsordning, hvorefter bortledningerne vil skulle være omfattet af en tilladelse senest 10 år fra lovens ikrafttræden, dvs. senest 1. juli 2035. Det vurderes at være tilstrækkelig tid for ansøgerne at skulle indrette sig efter det nye tilladelseskrav.

4. Økonomiske rammer og takstfinansiering for spildevandsforsynings-selskaberne

Med lovforslaget foreslås ændringer af Vandsektorloven og Lov om betalingsregler for spildevandsforsynings-selskaber m.v. således, at spildevandsforsynings-selskabernes opgave med gennemførelse af grundvandssænkende foranstaltninger vedrørende terrænnært grundvand (herunder beregning af samfundsøkonomi) vil kunne takstfinansieres over de almindelige spildevandstakster fra de tilsluttede forbrugere i selskabets forsyningsområde.

Spildevandsforsynings-selskaberne vil kunne få tillæg til den økonomiske ramme efter regler i Bekendtgørelse om økonomiske rammer for vandselskaber, til selskabernes projekter vedrørende terrænnært grundvand, forudsat kravene hertil er opfyldt.

Spildevandsforsynings-selskaberne vil i forbindelse med håndtering af terrænnært grundvand kunne indgå i aftaler med kommunalbestyrelsen eller andre parter om en dyrere løsning mod betaling af meromkostningerne.

Vandsektortilsynet vil skulle føre tilsyn med spildevandsforsynings-selskabernes projekter vedrørende terrænnært grundvand, og selskaberne vil skulle indberette projekter vedrørende terrænnært grundvand til Vandsektortilsynet.

Lovforslagets administrative og erhvervsøkonomiske konsekvenser samt innovations- og iværksættertjek

Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering (OBR) har modtaget udfyldt oplysningsskema vedr. lovforslaget samt udkast til lovforslaget i høring.

OBR vurderer, at lovforslaget medfører administrative konsekvenser i form af omkostninger for erhvervslivet. De administrative konsekvenser knytter sig til krav om tilladelse ifm. at bortlede eller sænke grundvandsstanden, hvor en begrænset del af erhvervslivet omfattes af ændringer i lov om vandforsyning.

På baggrund af ovenstående vurderer OBR, at de samlede administrative konsekvenserne ikke overstiger bagatelgrænsen for forelæggelsen for regeringens Økonomiudvalg på 4 mio. kr., hvorfor de ikke kvantificeres nærmere.

Miljø- og Ligestillingsministeriet har i forbindelse med udarbejdelse af de administrative og økonomiske konsekvenser ved lovforslaget vurderet, at Innovations- og Iværksættertjekket ikke er relevant for lovforslaget, fordi lovforslaget ikke påvirker virksomheders eller iværksætteres muligheder for at teste, udvikle og anvende nye teknologier og innovation.

Ikrafttrædelse

Lovforslaget forventes at træde i kraft den 1. juli 2025.

Høringssvar

Udkast til lovforslaget er sendt i høring hos de parter, der fremgår af vedlagte høringsliste og offentliggøres samtidig på Høringsportalen:

<https://hoeringsportalen.dk/>

Høringssvar bedes sendt til mim@mim.dk med kopi til idlbe@mim.dk **senest torsdag den 2. januar 2025 kl. 15.00**. I høringssvar bedes angivet følgende i emnefeltet: "Høringssvar vedr. lovforslag om terrænnært grundvand j.nr. 2024-10898 (angive organisation/navn eller lign.)".

Det bemærkes, at vedlagte udkast til lovforslag stadig undergår lovteknisk bearbejdning og korrektur.

De modtagne høringssvar vil blive offentliggjort på Høringsportalen og oversendes til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg efter endt høring. Ved afgivelse af høringssvar gives der samtykke til offentliggørelse af høringssvaret, herunder afsenders navn og mailadresse.

Der kan i forbindelse med behandlingen af de modtagne høringssvar være behov for at videresende disse til anden myndighed. I det omfang der i høringssvarene indgår personoplysninger, vil disse således kunne blive videresendt til anden myndighed med henblik på, at denne myndighed forholder sig til indholdet. Personoplysninger vil også kunne indgå i et høringsnotat, som ministeriet udarbejder på baggrund af høringen, og som offentliggøres på høringsportalen efter høringen.

Eventuelle spørgsmål til udkast til lovforslaget kan rettes til:

- Thea Chloé Gravgaard Novotni (thcgn@mim.dk) eller Lone Ververs Jansson (lovja@mim.dk) (vedr. Miljøbeskyttelsesloven)
- Simon Mark Jacobsen (simaj@mim.dk) (vedr. Vandforsyningsloven)
- Gitte Hansen (gthns@ens.dk) (vedr. Vandsektorloven og Lov om betalingsregler for spildevandsforsyningsselskaber).

Med venlig hilsen

Ida Lund Bendtsen